

המניפסט של יוסטון

3. זכויות אדם לכול. אנו רואים את זכויות האדם הבסיסיות המופיעות בהכרזה האוניברסלית בדיוק ככאלו: אוניברסליות, מחייבות את כל המדינות והתנועות הפוליטיות, ולמעשה כל אחד ואחת. יש לגנות פגיעות בזכויות אלו יהיה אשר יהיה מי שאחראי להן וללא קשר להקשר תרבותי. אנו דוחים את הסטנדרטים הכפולים שמפעילים רבים מהמזהירים על עצמם כבעלי עמדה פרוגרסיבית, המוצאים פגיעות פחותות (אם כי אמיתיות) הקרובות יותר לבית, או המתבצעות בידי ממשלים לא אהודים, כראויות יותר לגינוי מפגיעות אחרות שהן גרועות הרבה יותר ללא ספק. אנו גם דוחים את העמדה של יחסיות תרבותית, שעל-פיה חלק מזכויות אלו אינן הולמות אומות או עמים מסוימים.

4. שוויון. אנו תומכים בפוליטיקה שוויונית כללית. אנו חותרים לקידמה ביחסים בין המינים (עד להשגת שוויון מגדרי מלא), בין קהילות אתניות שונות, בין בעלי זיקות דתיות שונות לבין חסרי זיקות כאלו, ובין אנשים בעלי נטיות מיניות מגוונות – כמו גם לשוויון חברתי וכלכלי רחב יותר בכלל. השאלה של אופן הארגון הכלכלי המתאים ביותר לשוויון רחב זה מושארת פתוחה, שכן יש לגביה הבדלי עמדות בינינו, אך אנו תומכים באינטרסים של האנשים העובדים בכל מקום ובזכותם להתארגן כדי להגן על אינטרסים אלו. ארגוני עובדים דמוקרטיים הם אבן היסוד להגנת האינטרסים של עובדים ומהווים את אחד הכוחות החשובים ביותר לזכויות אדם, לקידום דמוקרטיה ולאינטרנציונליזם שוויוני. זכויות עובדים הן זכויות אדם. אנו מקנים עדיפות לאימוצן האוניברסלי של האמנות של ארגון העבודה הבינלאומי – שכעת ממשלות מתעלמות מהן כעניין שבשגרה בכל רחבי העולם. אנו מחויבים להגנת זכויותיהם של ילדים, ולהגנת אנשים מפני עבדות מינית ומפני כל הצורות של ניצול ממוסד.

5. פיתוח למען חירות. אנו תומכים בפיתוח כלכלי גלובלי למען חירות ומתנגדים לדיכוי כלכלי מבני ולהשחתה סביבתית. אין להרשות להתפשטות הנוכחית של שווקים כלכליים ולסחר החופשי לשרת את האינטרסים הצרים של אליטה תאגידית קטנה בעולם המפותח ואת בעלי בריתה במדינות המתפתחות. היתרונות של פיתוח רחב היקף באמצעות התפשטות של סחר חופשי צריכים להיות מחולקים באופן נרחב ככל האפשר, על-מנת לשרת את האינטרסים הכלכליים והחברתיים של כולם, בכל המדינות. משמעות הגלובליזציה צריכה להיות אינטגרציה חברתית גלובלית ומחויבות

באתר: <http://eustonmanifesto.org/joomla/content/view/32/40> מופיע מניפסט שנכתב על-ידי קבוצה מיוסטון. המניפסט תורגם למספר רב של שפות, ביניהן עברית, וקריאתו מלמדת על נקודות דמיון לא-מעטות לתפישה המשותפת, ככלל, לחברי "יוסטון". תרגומו מובא כאן, בקיצור ובשינויים קלים:

"אנחנו, דמוקרטים ופרוגרסיבים, מציעים מתווה פוליטי רענן. רבים מאתנו שייכים לשמאל, אבל העקרונות שאנו מציינים אינם בלעדיים. אנו פונים אל מעבר לשמאל הסוציאליסטי, לליברלים המאמינים בשוויון ולאחרים בעלי מחויבות דמוקרטית שאינה משתמעת לשתי פנים. למעשה, העיצוב המחודש שאנו חותרים לו כרוך בשרטוט קו בין כוחות השמאל שנותרו מחויבים לערכים האותנטיים שלו, וזרמים שהראו לאחרונה כי הם גמישים מדי לגבי ערכים אלו. הוא כרוך בשילוב כוחות עם דמוקרטים אמיתיים, בין אם סוציאליסטים בין אם לאו.

....

הצהרת עקרונות

1. למען דמוקרטיה. אנו מחויבים לנורמות, הליכים ומבנים דמוקרטיים – חופש הביטוי וההתאספות, בחירות חופשיות, הפרדה בין הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת, והפרדה בין דת למדינה. אנו מוקירים את המסורות, המוסדות והמורשת של ממשל ראוי של אותן מדינות שבהן קנו להן אחיזה דמוקרטיות ליברליות ופלורליסטיות.

2. ללא אפולוגטיקה לרודנות. אנו מסרבים לספק תירוצים ו'להבין' בוותרנות משטרים ותנועות שבהם הדמוקרטיה היא אויב שנוא – משטרים המדכאים את עמיהם ותנועות החותרות לעשות כן. אנו משרטטים קו ברור בינינו לבין אותם קולות ליברלים-שמאליים הממהרים להציע היום הסבר אפולוגטי לכוחות פוליטיים אלו.

מחבר הטקסט הוא נורמן ג'ראס (Norman Geras). התרגום המקורי לעברית, עליו נסמך הנוסח המובא כאן, הוא של נעמה כרמי.

אי-שוויון גלובלי, בתורו, הוא שערורייה למצפון המוסרי של האנושות. מיליונים חיים בעוני נורא. מדי שבוע, עשרות אלפי בני-אדם - בעיקר ילדים - מתים ממחלות שניתנות למניעה. אי-שוויון בעושר, הן בין יחידים והן בין מדינות, מחלק את הזדמנויות החיים באופן שרירותי.



אנו בשמאל... נאבקים
למען צדק וחיים הגונים
לכל אדם. מתוך שמירה
על אותן מסורות, אנו גם
לוחמים בכוחות חזקים של
רודנות בעלת אופי טוטליטרי
הצועדים שוב בסך. יש
להילחם בשני הקרבות
בו־זמנית. אין להקריב את
האחד למען זולתו.

אנו כופרים בדרך החשיבה
שעל־פיה ארועי ספטמבר
2001 היו בגדר עונש מוצדק
שהגיע לאמריקה... מה
שנעשה באותו היום היה רצח
המוני, שהונע על־ידי אמונות
פונדמנטליסטיות נתעבות
ואין לו כפרה. שום נוסחה
חמקמקה איננה יכולה
להסתיר זאת.

נגד העם היהודי בנוסחה של 'אנטי ציונות'. אנו מתנגדים גם לצורה זו של גזענות, כפי שצריך להיות מובן מאליו.

9. מאוחדים נגד טרור. אנו מתנגדים לכל צורות הטרור. הפיכת אזרחים למטרה לפגיעה היא פשע על־פי המשפט הבינלאומי וכל כללי המלחמה המוכרים, ואין להצדיקו בטיעון שהוא נעשה למען מטרה צודקת. הטרורזים המושפעים מהאידיאולוגיה האיסלמית הוא נפוץ כיום. הוא מאיים על הערכים הדמוקרטיים ועל החיים והחירויות של אנשים במדינות רבות. זה אינו מצדיק דעה קדומה נגד מוסלמים, המהווים את קורבנותו העיקריים, ושביניהם אפשר למצוא כמה ממתנגדיו האמיצים ביותר. אך כמו כל טרור, זהו איום שיש להילחם בו, לא להיות סלחני כלפיו.

10. אינטרנציונליזם חדש. אנו תומכים בפוליטיקה אינטרנציונליסטית ורפורמה במשפט הבינלאומי – למען האינטרסים של דמוקרטיה גלובלית ופיתוח גלובלי. התערבות הומניטרית, כשהיא נחוצה, איננה אי־התחשבות בריבונות. היא ממוקמת כיאות בתוך ה'חיים המשותפים' של כל העמים. אם במובן מינימלי כלשהו מדינה מגנה על חיים משותפים של עמה (אם היא איננה מענה, רוצחת או טובחת באזרחיה שלה, וממלאת את צרכי החיים הבסיסיים שלהם), יש לכבד את ריבונותה. אך אם המדינה עצמה מפירה את החיים המשותפים הללו בדרכים מחרידות, תביעתה לריבונות נשללת ויש חובה על הקהילה הבינלאומית להתערב ולהציל. כאשר נחצה סף מסוים של אי־אנושיות, יש 'אחריות להגן'.

11. פתיחות ביקורתית. בלומדנו את הלקח של ההיסטוריה הרת האסון של האפולוגטיקה

לצדק חברתי. אנו תומכים ברפורמה רדיקלית של המוסדות המרכזיים של הפיקוח הכלכלי הגלובלי (ארגון הסחר העולמי, קרן המטבע העולמית והבנק העולמי) כדי להשיג מטרות אלו ותומכים בסחר הוגן, סיוע נוסף, מחיקת חובות ובקמפיין למען הפיכת העוני ההיסטוריה. פיתוח יכול להביא לעלייה בתוחלת החיים ובהנאה מן החיים, להקלה בנטל העבודה ולקיצור יום העבודה. הוא יכול להביא חופש לצעירים, אפשרויות של גילוי לגילאי הביניים וביטחון לגיל הזקנה. הוא מרחיב את האופקים ואת ההזדמנויות לנסוע, ומסייע להפוך זרים לידידים. יש לחתור לפיתוח גלובלי באופן עקיב עם צמיחה סביבתית בת־קיימא.

6. התנגדות לאנטי־אמריקניות. אנו דוחים ללא תנאי את האנטי־אמריקניות שמזהמת כעת חלק גדול מהחשיבה הליברלית השמאלית (וחלק מזו השמרנית). אין משמעות הדבר לראות את ארה"ב כחברה לדוגמא. אנו מודעים לבעיותיה ולכשלונותיה. אך לאלו שותף בדרגה זו או אחרת כל העולם המפותח. ארה"ב היא מדינה ואומה גדולה. היא ביתה של דמוקרטיה חזקה עם מסורת נאצלת מאחוריה והישגים חוקתיים וחברתיים מתמשכים הרשומים על שמה. אנשיה יצרו תרבות נמרצת שמהווה הנאה, מקור ללימוד ומושא לקנאה עבור מיליוני אנשים. העובדה שמדיניות החוץ של ארה"ב התנגדה לעיתים קרובות לתנועות וממשלות מתקדמות ותמכה בתנועות וממשלות גרסיביות וסמכותניות איננה מצדיקה את הדעה הקדומה ואת ההכללה נגד המדינה ואנשיה.

7. למען פתרון של שתי מדינות. אנו מכירים בזכותם של שני העמים, הישראלי והפלסטיני, להגדרה עצמית במסגרת פתרון של שתי מדינות. לא יכול להיות פתרון סביר לסכסוך הישראלי־פלסטיני אשר מכפיף או מבטל את הזכויות והאינטרסים הלגיטימיים של צד אחד לאלו של האחר.

8. נגד גזענות. עבור ליברלים והשמאל, אנטי־גזענות היא אקסיומה. אנו מתנגדים לכל צורה של דעה קדומה והתנהגות גזענית: הגזענות המתנגדת למהגרים מצד הימין הקיצוני; גזענות שבטית ובין־אתנית; גזענות נגד אנשים מארצות מוסלמיות וצאצאיהם, בעיקר במסווה של מלחמה בטרור. תחייתה לאחרונה של צורה עתיקה אחרת של גזענות, האנטישמיות, עדיין לא קיבלה הכרה מספקת בחוגי השמאל והליברלים. יש המנצלים את הקובלנות הלגיטימיות של העם הפלסטיני תחת הכיבוש הישראלי, ומסווים דעה קדומה

גנים, אלגוריתמים ועובדות טבע. אנו מתנגדים להרחבה רטרוספקטיבית של חוקים להגנה על קניין רוחני למען האינטרסים של תאגידים. הדגם של קוד פתוח הוא קולקטיבי ותחרותי, משתף פעולה ומבוסס על הצטיינות. אין זה אידיאל תיאורטי, אלא מציאות במבחן שיצרה טובין משותפים שכוחם וחוסנם הוכחו במשך דורות. אכן, האידיאלים המשותפים של קהילת המחקר המדעי שהצמיחו את שיתוף הפעולה של הקוד הפתוח שירתו את החברה האנושית במשך מאות בשנים.

15. מורשת יקרת ערך. אנו מתנגדים לפחד ממודרניות ומחירות. אנו מתנגדים לאי-רציונליות ולדיכוי נשים. אנו מאשרים מחדש את הרעיונות שהיוו השראה לקולות המתעוררים של המהפכות הדמוקרטיות של המאה ה-18: חירות, שוויון וסולידריות; זכויות אדם; חיפוש אחר האושר. רעיונות מעוררי השראה אלו היו למורשת של כולנו באמצעות שינויי הצורה הסוציאל-דמוקרטיים, השוויוניים, הפמיניסטיים והאנטי-קולוניאליים של המאות ה-19 וה-20 - באמצעות חתירה לצדק חברתי, הבטחת הרווחה, אחוות האחים והאחיות של כל הגברים והנשים. איש לא צריך להישאר בחוץ, איש לא צריך להיות מאחור. אנחנו דבקים בערכים אלו, אך אנו לא קנאים. שכן אנו מקבלים ברצון גם את הערכים של חקירה חופשית, דיאלוג פתוח וספק יצירתי, של זהירות בשיפוט והכרה בבעיות הבלתי פתירות של העולם. אנו מתנגדים לכל תביעה לאמת טוטלית - שאיננה מועמדת בסמך שאלה או איננה שואלת בעצמה.

....

מסקנה

חיוני לעתידה של הפוליטיקה הפרוגרסיבית שאנשים בעלי עמדה ליברלית, שוויונית ואינטרנציונליסטית ישמיעו קול ברור. עלינו להגדיר את עצמנו אל מול אלו שעבורם כל סדר-היום הפרוגרסיבי-דמוקרטי הוכסף ל'אנטי-אימפריאליזם' כולל ופשטני או לעיונות כלפי האדמיניסטרציה הנוכחית של ארה"ב. הערכים והמטרות המרכיבים את סדר-היום שלנו - הערכים של דמוקרטיה, זכויות אדם, המאבק המתמשך כנגד זכות-היתר והסמכות הבלתי מוצדקות, סולידריות עם אנשים הנלחמים ברודנות ובדיכוי - הם מה שבאופן המתמיד ביותר מעצב כל שמאל שראוי להשתייך אליו."

של השמאל לפשעים של הסטליניזם והמאואיזם, כמו גם גילויים באותה רוח לאחרונה (חלק מהתגובה לפשעים של ה-11/9, מציאת תירוצים לטרור ההתאבדות, הבריתות המחפירות שנכרתו לאחרונה בתוך התנועה נגד המלחמה עם תיאוקרטיות לא-ליברליות), אנו דוחים את הרעיון שאין יריבים בקרב השמאל. יש לבקר באופן מידי ובקול ברור אנשי שמאל המאחדים כוחות עם גורמים שאינם-דמוקרטיים או מספקים להם תירוצים. באותה מידה, אנו דוחים את הרעיון שלא יכולה להיות פתיחות כלפי רעיונות ויחידים הניצבים מימנו, אם וככל שהם תורמים לחיזוק נורמות ופרקטיקות דמוקרטיות ולמאבק למען פיתוח אנושי.

12. אמת היסטורית. בהיותנו חלק מהתנועה ההומניסטית לקדמה אנושית, אנו מדגישים את החובה שיש לדמוקרטים אמיתיים כלפי האמת ההיסטורית. לא רק פאשיסטים, מכחישי שואה ושכמותם ניסו לטשטש את העדות ההיסטורית. אחת מהטרגדיות של השמאל היא שהמוניטין שלו עצמו נפגעו קשות בידי התנועה הקומוניסטית הבינלאומית, ויש שטרם למדו לקח זה. כנות ויושר פוליטיים הם מחויבות ראשונית עבורנו.

13. חירות של רעיונות. אנו תומכים בחירות הליברלית של הרעיונות. היום היא נחוצה יותר מתמיד כדי לאשר, במגבלות הרגילות כנגד השמצה, דיבה והסתה לאלמות, שלאנשים צריכה להיות חירות לבקר רעיונות - אפילו גופי רעיונות שלמים - שאחרים מחויבים להם. זה כולל את החופש לבקר דת: דת מסוימת ודתות בכלל. אין משמעו של כבוד לאחרים שתיקה ביחס לאמונותיהם כאשר הן נשפטות כלקויות.

14. קוד פתוח. כחלק מחילופי רעיונות חופשיים, וכדי לעודד מאמץ אינטלקטואלי משותף, אנו תומכים בפיתוח חופשי של תוכנה ויצירות אחרות ומתנגדים לרישום פטנטים על

באירופה מתגבר הוונדליזם כנגד בתי כנסת ובתי קברות יהודים ונגד יהודים עצמם. 'אנטי ציונות' הגיעה כעת לנקודה שבה ארגוני שמאל לכאורה מוכנים לארח דוברים אנטישמיים מובהקים וליצור בריתות עם קבוצות אנטישמיות... אנו מתנגדים לכל סוג כזה של קנאות עיוורת.

אנו דוחים את הסטנדרטים הכפולים שרבים מדי בשמאל כיום מפעילים, בהתייחסם לפגיעות בזכויות אדם המתבצעות בידי המדינות הדמוקרטיות כפגיעות החמורות ביותר, בעודם שותקים או אילמים מוסרית לגבי הפרות שעולות עליהן בהרבה.

קצה הקרחון

ילדה אחת, בגן אחד, בעיר אחת, חזרה מהגן עם בשורה: בכל יום שיש ייש להביא שקל לגן. למה? תרומה לחולי סרטן. בגן של הילדה הזו הוצבה סוג של 'קופה כחולה' מקרטון ובצבע אחר של האגודה למלחמה בסרטן. לאמא של אותה ילדה זה הזכיר משהו - כן גם אמא שלה, הסבתא של הילדה, היתה צריכה להביא לגן בכל יום ששי פרוטה או גרוש לשים בקופסה הכחולה של הקרן הקיימת לישראל, כך סיפרו לה. "אבל אז", היא אמרה בליבה, "כשאמא שלי היתה מביאה פרוטה בכל יום שיש לשים בקופסה של הקק"ל, לא היתה מדינה, אבל היום! ובכן", השיבה לעצמה, "בעצם גם היום אין מדינה..."